

NACIONALINĖ PROGRAMA PMIF

PASKIRTUJŲ INSTITUCIJŲ NUSTATYMAS

Už valdymo ir kontrolės sistemas atsakingos kompetentingos institucijos

Institucija	Institucijos pavadinimas	Institucijos vadovo vardas ir pavardė	Adresas	E. pašto adresas	Paskyrimo data	Deleguota veikla
Atsakinga institucija	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Viceministras	A. Vivulskio g.11, 03610 Vilnius, Lietuva	post@socmin.lt	2014-12-17	
Audito institucija	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito skyrius	Skyriaus vedėjas	A. Vivulskio g.11, 03610 Vilnius, Lietuva	post@socmin.lt		
Įgaliotoji institucija	Europos socialinio fondo agentūra	Direktorius	Gynėjų g. 16, 01109 Vilnius, Lietuva	info@esf.lt		-dalyvauti rengiant teisės aktus savo kompetencijos ribose; -vertinti paraiškas; -vykdyti projektų priežiūrą; -atlikti projektų patikras vietose; -tikrinti mokėjimų prašymus; -rengti paraiškas dėl lėšų pervedimo projektų vykdytojams; -ūrti pažeidimus; -vykdyti rodiklių stebėseną projekto lygmeniu; -teikti informaciją ataskaitoms parengti; -kitos funkcijos.

Valdymo ir kontrolės sistema

Remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės (LRV) nutarimu Nr. 149, buvo sukurta PMIF valdymo ir kontrolės (VK) sistema. Pagrindines funkcijas VK sistemoje atlieka paskirtos institucijos, kurių uždaviniai yra atskirti.

Atsakinga institucija (AI) yra atsakinga už sėkmingą PMIF nacionalinės programos įgyvendinimą, stebėseną, valdymą ir ryšius su Europos Komisija (EK).

Įgaliotoji institucija yra atsakinga už tinkamą lėšų panaudojimą.

Audito institucija vertina, ar AI atitinka nustatytus paskyrimo kriterijus, pateikia nuomonę audito ataskaitoje skiriančiajai institucijai, vykdo VK sistemos ir finansų auditus bei pasirinktinai atlieka projektų ir techninės pagalbos patikrinimus.

Stebėsenos komitetas atlieka PMIF nacionalinės programos įgyvendinimo priežiūrą (Žr. 6.2 p.).

CCI	2014LT65AMNP001
Pavadinimas	National Programme of the Asylum, Migration and Integration Fund 2014-2020 of the Republic of Lithuania
Versija	6.1
Pirmieji metai	2014
Paskutiniai metai	2020
Tinkama finansuoti nuo	2014-01-01
EK sprendimo numeris	C(2018)212
EK sprendimo data	2018-01-11

UŽ VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMAS ATSAKINGOS KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS	1
VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMA	1
1. SANTRAUKA.....	4
2. PRADINĖ PADĖTIS VALSTYBĖJE NARĖJE	6
SU FONDU SUSIJUSIŲ VALSTYBĖS NARĖS SRIČIŲ ESAMOS PADĖTIES (2013 M. GRUODŽIO MĖN.) SANTRAUKA	6
3. PROGRAMOS TIKSLAI.....	10
1 - PRIEGLOBSTIS.....	10
2 - INTEGRACIJA / TEISĖTA MIGRACIJA	13
3 - GRAŽINIMAS.....	17
4 - SOLIDARUMAS.....	21
PRELIMINARUS TVARKARAŠTIS.....	23
4. YPATINGI ATVEJAI.....	24
4.1. PERKĖLIMAS Į EUROPOS SĄJUNGĄ	24
4.2. PERDAVIMAS IR PERKĖLIMAS EUROPOS SĄJUNGOJE	25
4.3. PRIĖMIMAS IŠ TURKIJOS (TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2016/1754)	26
5. BENDRIEJI RODIKLIAI IR KONKREČIOS PROGRAMOS RODIKLIAI	27
6. VALSTYBĖS NARĖS PROGRAMOS RENGIMO IR ĮGYVENDINIMO PLANAS	28
6.1. PARTNERIŲ DALYVAVIMAS RENGIANT PROGRAMĄ	28
6.2. STEBĖSENOS KOMITETAS	28
6.3. BENDRA STEBĖSENOS IR VERTINIMO SISTEMA	28
6.4. PARTNERIŲ DALYVAVIMAS ĮGYVENDINANT, STEBINT IR VERTINANT NACIONALINĘ PROGRAMĄ	29
6.5. INFORMAVIMAS IR VIEŠINIMAS	29
6.6. KOORDINAVIMAS SU KITOMIS PRIEMONĖMIS IR JŲ PAPILDOMUMAS	30
6.7. PARAMOS GAVĖJAI	30
6.7.1. <i>Pagrindinių penkių programos paramos gavėjų rūšių sąrašas</i>	30
6.7.2. <i>Tiesioginis sutarties sudarymas (jei tinkama)</i>	30
7. PROGRAMOS FINANSAVIMO PLANAS.....	32
1 LENTELĖ. PMIF FINANSAVIMO PLANAS.....	32
2 LENTELĖ. ĮSIPAREIGOJIMAI DĖL YPATINGŲ ATVEJŲ	33
3 LENTELĖ. BENDRA METINĖ ES ĮSIPAREIGOJIMŲ SUMA (EUR).....	33
BET KOKIO NUKRYPIMO NUO MAŽIAUSIOS DALIES, NUSTATYTOS SPECIALIUOSIUOSE REGLAMENTUOSE, PAGRINDIMAS.....	33
DOKUMENTAI.....	34
NAUJAUSI PATVIRTINIMO REZULTATAI.....	35

1. SANTRAUKA

Lietuvos PMIF 2014–2020 m. nacionalinė programa (NP) yra parengta remiantis Europos Sąjungos (ES) ir nacionaliniais teisės aktais, ypatingai atsižvelgiant į tikslus, numatytus Lietuvos migracijos politikos gairėse (LMP Gairės), ir laikantis partnerystės principo. NP finansavimo prioritetai buvo nustatyti padedant darbo grupei, kuri buvo sudaryta politikos dialogui su Europos Komisija pasirengti. Pagrindiniai Lietuvos NP tikslai yra šie: (KT1) stiprinti priėmimo ir prieglobsčio sistemą; (KT2) remti trečiųjų šalių piliečių (TŠP) integracijos procesus; ir (KT3) stiprinti teisingas ir veiksmingas grąžinimo procedūras.

KT1 – Bendroji Europos prieglobsčio sistema (BEPS). Lietuvos prieglobsčio sistema ir šią sritį reglamentuojantys nacionaliniai teisės aktai yra iš esmės reglamentuojami bendrosios ES teisės, atitinka ES nustatytus standartus ir yra integruoti į BEPS. Tačiau būtina ir toliau tobulinti bei plėtoti prieglobsčio suteikimo procedūras, gerinti priėmimo ir gyvenimo sąlygas prieglobsčio prašytojams (PP). Siekiant pašalinti trūkumus ir spragas šioje srityje, PMIF lėšos bus naudojamos atskiroms PP apklausų patalpoms įrengti, pagerinti PP apgyvendinimo infrastruktūrą ir teikti jiems paslaugas. Siekiant tobulinti tarptautinės apsaugos suteikimo procedūras, bus stiprinami institucijų, vykdančių funkcijas prieglobsčio srityje, administraciniai gebėjimai ir kompetencija; bus atliekama PP priėmimo sąlygų stebėseną, bus stiprinamas TŠP saugumas Užsieniečių registracijos centre (URC). Naudojant PMIF finansavimą bus pasiekti šie pagrindiniai KT1 rezultatai:

- Pagerinti ir padidinti PP apgyvendinimo pajėgumai URC
- Patobulintos prieglobsčio procedūros URC ir pasienio kontrolės punktuose
- Padidintos PP žinios apie savo teises ir pareigas, pagerinta TŠP, ypač pažeidžiamų grupių, adaptacija, sustiprinta PP startinė pozicija jų integracijos procese

KT2 – INTEGRACIJA. Skirtingai nei TŠP prieglobsčio suteikimo atveju, teisėtai Lietuvoje gyvenančių TŠP integracijos politikos valdymas nėra pakankamai reglamentuotas. PMIF lėšos bus skirtos trūkumams TŠP integracijos srityje pašalinti. Siekiant pagerinti TŠP integracijos politiką ir įgyvendinti integracijos priemones, bus parengta TŠP integracijos strategija ir vykdoma TŠP integracijos procesų stebėseną. Paslaugų teikimas TŠP bus sutelktas integracijos centruose. Siekiant užtikrinti stipresnę integracijos priemonių poveikį, bus keliama šioje srityje dirbančių specialistų kompetencija, stiprinamas bendradarbiavimas tarp kompetentingų institucijų, organizacijų ir skatinama visuomenės tolerancija. Naudojant PMIF finansavimą bus pasiekti šie pagrindiniai KT2 rezultatai:

- Pagerinta TŠP integracijos politika ir jų integracijos procesai
- Padidintos TŠP žinios, pagerinti TŠP kalbos įgūdžiai ir kitos kompetencijos bei gebėjimas pasirūpinti savo socialine ir ekonomine padėtimi
- Pagerinti santykiai tarp TŠP ir vietos bendruomenės

KT3 – GRĄŽINIMAS. Lietuva yra pirmoji šalis atvykstant į Šengeno erdvę, todėl TŠP ji yra labiau tranzitinė šalis nei galutinis atvykimo tikslas. Neteisėtai Lietuvoje esantys TŠP po sulaikymo yra patalpunami URC, kur gyvenimo sąlygos nėra pakankamai geros, kaip ir valstybės finansavimas visoje TŠP grąžinimo srityje. Todėl labai svarbu šią sritį tobulinti. Siekiant pašalinti trūkumus šioje srityje, PMIF lėšos bus skiriamos gyvenamosioms patalpoms pagerinti, teikti paslaugas grąžinamiems asmenims ir užtikrinti grąžinimo priemones. Grąžinimo procedūrų kokybei gerinti bus stiprinami šias funkcijas vykdančių institucijų administraciniai gebėjimai bei remiamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Naudojant PMIF finansavimą bus pasiekti šie pagrindiniai KT3 rezultatai:

- Pagerintos grąžinamų asmenų apgyvendinimo sąlygos URC

- Padidintos gražinamų asmenų žinios apie savo teises ir pareigas
- Užtikrintas tinkamas TŠP gražinimas

PMIF finansavimas, skiriamas konkrečioms tikslams procentais:

KT1 – 27 proc.; KT2 – 36 proc.; KT3 – 23 proc.

2. PRADINĖ PADĖTIS VALSTYBĖJE NARĖJE

Su fondu susijusių valstybės narės sričių esamos padėties (2013 m. gruodžio mėn.) santrauka

KT1 – BEPS. Lietuva yra viena pirmųjų šalių narių, kuri pradėjo taikyti taip vadinamą „vieningo prieglobsčio prašymo“ nagrinėjimo principą. Įstatymas dėl Užsieniečių teisinės padėties yra pagrindinis nacionalinis teisės aktas, reglamentuojantis TŠP migracijos srautų valdymo klausimus: TŠP atvykimą ir išvykimą, buvimą ir gyvenimą šalyje, prieglobsčio suteikimą, integraciją, natūralizaciją bei skundų dėl užsieniečių teisinio statuso priimtų sprendimų nagrinėjimo procedūrą.

Remiantis Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (MD) duomenimis, per 2008–2013 metų laikotarpį buvo gauti 3 000 TŠP piliečių prašymai dėl prieglobsčio suteikimo. Pirmąjį 2014 m. pusmetį buvo gauti 206 prašymai suteikti prieglobstį Lietuvoje iš 26 šalių piliečių ir asmenų be pilietybės (šis skaičius apima tiek pirmą kartą pateikiamus, tiek ir pakartotinius prašymus), t. y. 14 proc. daugiau nei per pirmąjį 2013 m. pusmetį. TŠP gali teikti prašymus dėl prieglobsčio suteikimo Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (VSAT) padaliniais, miesto (rajono) teritorinėse policijos įstaigose arba URC. 2013 metais buvo pateikta 112 (40 proc.) naujų prašymų VSAT padaliniuose, 97 prašymai (35 proc.) URC ir 68 (25 proc.) prašymai miesto (rajono) teritorinėse policijos įstaigose. Lietuvoje 2013 m. buvo priimta 380 sprendimų dėl prieglobsčio suteikimo, iš kurių 138 buvo teigiami. 2013 metais URC Pabradėje buvo apgyvendinti 387 PP. Dėl maždaug 90 PP buvo priimti teismo sprendimai dėl jų sulaikymo ir judėjimo laisvės apribojimo, kitiems skirtos alternatyvios priemonės – apgyvendinimas neapribojant judėjimo laisvės.

Įgyvendinant Europos pabėgėlių fondo (EPF) metines 2008–2013 m. programas (MP), PP buvo suteikta: lietuvių kalbos mokymai, IT kursai, teisinė pagalba, vertėjų, socialinių darbuotojų, psichologų paslaugos ir kt. Paslaugas teikė nevyriausybinių organizacijų (NVO) Pabradės dienos centre ir URC PP skirtose patalpose, kurios buvo atnaujintos.

Nei Lietuvos pasienio punktuose, nei URC, kur didžioji dalis PP dažniausiai ir apgyvendinami (iš viso URC yra 96 priėmimo vietos), nėra tinkamai įrengtų PP laikino apgyvendinimo ir priėmimo sąlygų, ypač pažeidžiamiesiems asmenims su specialiais poreikiais. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (VRM) 2011–2013 m. skyrė lėšas VSAT, numatytas: PP skirtam URC pastatui remontuoti/ekspluatuoti – 132 740 EUR; maitinimui – 134 390 EUR; sveikatos priežiūros paslaugoms – 5 600 EUR; ir išmokoms – 18 160 EUR.

Valstybės sienos perėjimo punktuose ir teritorinėse policijos įstaigose nėra tinkamų sąlygų skubioms prieglobsčio prašymų nagrinėjimo procedūroms taikyti, o ypač URC, kur nėra atskirų patalpų, specialiai pritaiktų PP apklausoms atlikti, ir kur didžioji dalis apklausų dokumentuojamos rankiniu būdu. Akivaizdu, jod tai neigiamai įtakoja procedūrų kokybę ir spartą. Taip pat trūksta informacijos, retų kalbų vertėjų bei teisininkų. VRM skyrė lėšas MD 2011–2013 metų laikotarpiu numatytoms paslaugoms PP teikti: vertimams – 93 000 EUR; teisinėms paslaugoms – 162 000 EUR.

Policijos departamentas prie VRM (PD) 2011–2013 m. skyrė lėšas: PP maitinimui – 4 350 EUR; transporto paslaugoms – 6 960 EUR.

Siekiant įgyvendinti naujos kartos ES prieglobsčio *acquis* reikalavimus ir atsižvelgiant į tai, kad specialistų, dirbančių prieglobsčio srityje, mokymas nėra numatytas strateginiuose valstybės dokumentuose, būtina finansuoti šios srities specialistų mokymus, o taip pat ir skatinti keistis gerosios praktikos patirtimi.

LRV patvirtino *Ekstremaliųjų situacijų valdymo planą*, kuris numato materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimo ir valdymo tvarką gresiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai ir kuriame įvardintos už masinį TŠP antplūdį atsakingos institucijos ir konkrečioms institucijoms priskiriamos funkcijos.

Pagrindiniai Lietuvos priėmimo ir prieglobsčio sistemos trūkumai:

- Nepakankamos PP laikino apgyvendinimo ir priėmimo sąlygos tiek pasienio punktuose, tiek ir URC, ypač atsižvelgiant į pažeidžiamų asmenų poreikius
- Nepakankama PP apklausų kokybė URC
- Nepakankamas pagrindinių paslaugų teikimo PP finansavimas (trūksta informacijos, retų kalbų vertėjų, teisininkų ir kt.)
- Nepakankami specialistų, dirbančių prieglobsčio srityje, gebėjimai

KT2 – INTEGRACIJA. Pagal ES mastu atlikto Migrantų integracijos politikos indekso tyrimo duomenis, Lietuva 2011 metais buvo 27 vietoje tarp 31 šalies pagal septynias migrantų integracijos sritis (darbo rinkos mobilumas, šeimų susijungimas, švietimas, dalyvavimas politikoje, ilgalaikis gyvenimas šalyje, pilietybė, nediskriminavimo politika). Palyginus su ES (ir kitomis) šalimis, TŠP integracijos politika Lietuvoje nėra pakankamai veiksminga. Nepaisant nedidelio TŠP skaičiaus Lietuvoje, gyventojų tarpe vyrauja labiau neigiamas nei teigiamas požiūris į imigraciją. Palyginus 2010–2013 metais atliktos visuomenės apklausos duomenis paaiškėjo, kad pritarimas daugeliui teiginių susijusių su imigracijos teikiama nauda valstybei ir visuomenei sumažėjo, o nepritarimas padidėjo. Visuomenės požiūris yra viena didžiausių kliūčių TŠP integracijai.

Užsieniečių Registro duomenimis, 2013 metų pradžioje Lietuvoje gyveno 33,3 tūkst. TŠP, kurie sudarė 1,1 proc. visų šalies gyventojų. ES šalių ir Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių piliečių, gyvenančių Lietuvoje, buvo 3,3 tūkst., o kitų šalių piliečių skaičius siekė 30 tūkst., iš kurių beveik du trečdaliai buvo Rusijos, Baltarusijos ir Ukrainos piliečiai.

TŠP integracija Lietuvoje iš esmės yra vykdoma naudojant EPF ir Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai (EIF) lėšas. Įgyvendinant EPF 2008–2013 m. MP, TŠP gavo socialinę ir materialinę paramą; teises, psichologines paslaugas; konsultacijas būsto, pragyvenimo ir integracijos į darbo rinką klausimais; verslo pradėjimo ir vadybos, asmeninių įgūdžių tobulinimo ir kvalifikacijos kėlimo kursus; buvo organizuojami renginiai su vietos bendruomenėmis ir kt. Pagal EPF 2008–2013 m. MP 5,7 tūkst. TŠP buvo suteiktos integracijos paslaugos.

Įgyvendinant EIF 2007–2013 m. MP, kai kurios veiklos buvo skirtos tiesiogiai TŠP, o kitos buvo nukreiptos visuomenės ir institucijų bei organizacijų, susijusių su TŠP integracija, gebėjimams stiprinti. Pvz., EIF MP skirta remti projektus, skatinančius teisėtai gyvenančius Lietuvoje TŠP lankyti lietuvių kalbos kursus, kuriuose jie taip pat sužino apie Lietuvos istoriją, kultūrą, gyvenimo, mokymosi ir darbo sąlygas. EIF MP taip pat remia projektus, skirtus studijoms ir tyrimams TŠP integracijos klausimais, įvertinant integracijos politikos pažangą, o taip pat ir projektus, skatinančius bendradarbiavimą ir ryšius tarp kompetentingų institucijų bei organizacijų, didinančius specialistų tarpkultūrinę kompetenciją bei visuomenės toleranciją. Pagal EIF 2007–2013 m. MP 4,4 tūkst. TŠP buvo suteiktos integracijos paslaugos.

Pabėgėlių priėmimo centras (PPC) yra biudžetinė institucija, skirta laikinai apgyvendinti pabėgėlius, teikti jiems socialines paslaugas, organizuoti ir vykdyti socialinę prieglobstį gavusių TŠP integraciją bei laikinai apgyvendinti nelydimus nepilnamečius prašymų suteikti prieglobstį Lietuvoje nagrinėjimo laikotarpiu. Vidutiniškai pirminis integracijos laikotarpis PPC trunka 8–18 mėnesių. Pasibaigus buvimui PPC laikui, valstybės parama integracijai tęsiasi ir yra teikiama savivaldybėse iki 12 mėnesių. Pagal įsakymą dėl prieglobstį gavusių TŠP integracijos, TŠP gauna tik 1-os kategorijos lietuvių kalbos (190 val.) ir Lietuvos visuomenės pažinimo kursus. Bendras TŠP, dalyvavusių 1-os kategorijos lietuvių kalbos kursuose, skaičius buvo: 2013 m. – 25 TŠP savivaldybėse ir 59 TŠP PPC, pirmajame 2014 m. pusmetyje – 36 TŠP savivaldybėse ir 38 TŠP PPC. Bendras TŠP, dalyvavusių Lietuvos visuomenės pažinimo kursuose PPC, skaičius: 2013 m. – 43 TŠP, pirmajame 2014 m. pusmetyje – 21 TŠP. Taikomos integracijos priemonės savivaldybėse apima: įsikūrimo pašalpą, mokesčių už vaikų darželį, išmokas pagrindinėms reikmėms, vaikams iki trejų metų ir kt. SADM 2011–2013 m. PPC ir integracijos priemonėms savivaldybėse skyrė 368 000 EUR.

Kol kas nėra jokio strateginio dokumento, numatančio TŠP integracijos politikos mastą, todėl PMIF finansavimas bus skiriamas TŠP integracijos strategijai parengti. Atsižvelgiant į nedidelę šalies teritoriją ir TŠP koncentraciją tam tikrose vietovėse, būtų tikslinga teikti paslaugas TŠP integracijos centruose, kurie nuolat veikia atitinkamose vietovėse. Kita svarbi problema, trukdanti TŠP sėkmingai integruotis Lietuvoje, yra neigiamas visuomenės požiūris į juos. Administraciniai gebėjimai spręsti TŠP integracijos ir bendradarbiavimo klausimus yra nepakankami, todėl turi būti tobulinami.

Pagrindiniai TŠP integracijos politikos Lietuvoje trūkumai:

- Nesuformuluota TŠP integracijos politika ir neparengtas strateginis dokumentas (nėra TŠP integracijos strategijos)
- Trūksta konstruktyvaus dialogo tarp politiką įtakančių suinteresuotųjų grupių formuojant TŠP integracijos politiką
- Nepakankamas paslaugų teisėtai Lietuvoje gyvenantiems TŠP teikimas
- Neigiamas visuomenės požiūris į imigraciją
- Nepakankama specialistų, dirbančių TŠP integracijos ir teisėtos migracijos srityje, kompetencija

KT3 – GRAŽINIMAS. Dėl savo geografinės padėties ir ekonominės situacijos didžiajai daliai nelegalių migrantų Lietuva yra tik tranzito šalis, o ne galutinis atvykimo tikslas – ji yra pirmoji šalis atvykstant į Šengeno erdvę bei norint patekti į kitas Šengeno erdvės šalis. TŠP, pažeidę įstatymus dėl atvykimo į Lietuvą, buvimo, gyvenimo ir darbo Lietuvoje, tranzito ir išvykimo iš valstybės teritorijos, turi būti gražinami į užsienio šalis pagal tarptautines sutartis, pasirašytas Lietuvos ar ES vardu dėl asmenų gražinimo (readmisijos). Pažeidę įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties nuostatas TŠP gali būti įtraukti į sąrašą ir jiems gali būti uždrausta atvykti į Lietuvą ar kurią nors kitą Šengeno erdvės šalį.

Šiuo metu nėra oficialių duomenų apie nelegalių migrantų skaičių šalyje. Duomenys renkami tik apie asmenis, pažeidusius teisėtas atvykimo į šalį, buvimo ar gyvenimo joje sąlygas. 2013 m. 2 000 TŠP pažeidė šias taisykles. Tai sudaro 5 proc. visų Lietuvoje gyvenančių užsieniečių. Pagal įstatymą neteisėtai atvykę migrantai privalo savo noru išvykti iš šalies per nustatytą laikotarpį; priešingu atveju jie bus išsiunčiami iš šalies. 2013 m. buvo priimta 1,5 tūkst. sprendimų dėl TŠP gražinimo, o 279 asmenys buvo išsiųsti. 2013 m. savanoriškai buvo gražinti 43 TŠP, 2014 m. – 66 TŠP.

Vykdamas 2008–2013 metų Europos grąžinimo fondo (GF) MP, parama teikiama atsakingosioms institucijoms asmens tapatybės nustatymo procedūrų metu, t. y. teisinėms ir vertimo paslaugoms bei reikiamai įrangai įsigyti. URC pastatas, kuriame laikomi TŠP iki jų grąžinimo iš Lietuvos, buvo iš dalies suremontuotas. Buvo vykdomas priverstinio TŠP išsiuntimo organizavimas (palyda, transportavimas, TŠP maitinimas, apgyvendinimas ir asmeniniai daiktai grąžinimo operacijos metu); taip pat vykdytas savanoriško grąžimo į kilmės šalį ir TŠP reintegracijos skatinimas bei organizavimas. Buvo stiprinami ir kompetentingų institucijų administraciniai gebėjimai.

Lietuva pritaria, kad savanoriškas grąžimas yra humaniškesnis ir efektyvesnis būdas sugrąžinti nelegaliai į šalį atvykusius TŠP, bet atsižvelgiant į sąlyginai mažą savanoriškai grąžinamų asmenų skaičių, savanoriško grąžinimo sistema ir ilgalaikė savanoriško grąžinimo strategija valstybės lygiu nėra sukurta. Tokios nuostatos buvo laikomasi įgyvendinant GF programas 2008–2013 m. Siekiant su PMIF pagalba užtikrinti grąžinimo politikos tęstinumą, Lietuva planuoja tęsti savanoriško grąžimo pagalbos priemonių įgyvendinimo finansavimą.

Nors pirmenybė teikiama savanoriškam grąžimui, būna atvejų, kai išsiuntimas iš šalies yra būtinas siekiant užkirsti kelią tolimesnei neteisėtai migracijai. Sulaikyti neteisėtai Lietuvoje esantys TŠP yra apgyvendinami URC, kur jie yra atskiriami nuo PP ir jiems taikomas griežtesnis režimas. Būtina gerinti gyvenimo sąlygas URC, nes tik tada bus sumažinti TŠP patiriami nepatogumai dėl nepakankamų apgyvendinimo sąlygų ir bus užtikrintas jų saugumas. VRM 2011–2013 metais skyrė lėšas VSAT: URC pastato grąžinamiems asmenims remontui ir priežiūrai – 132 300 EUR; TŠP maitinimui – 118 280 EUR; sveikatos priežiūros paslaugoms – 6 600 EUR; vertimo paslaugoms – 32 030 EUR; teisinėms paslaugoms – 1 270 EUR (tik 2011); TŠP grąžinimo/išsiuntimo operacijoms – 2 780 EUR; palydai – 960 EUR (2012–2013).

Visos paslaugos (išsiuntimo operacijos, vertimo paslaugos, palyda ir kt.), kurias grąžinamiems TŠP suteikia PD, yra finansuojamos iš GF, o kitoms susijusioms išlaidoms (darbuotojų atlyginimams, patalpų priežiūrai, įrangai, tarnybiniais automobiliais ir kt.) finansuoti PD 2011–2013 m. skyrė 95 000 EUR.

Grąžinimo procedūroms gerinti būtina stiprinti ir tobulinti šias funkcijas vykdančių institucijų administracinius gebėjimus ir kompetenciją.

Pagrindiniai trūkumai TŠP grąžinimo srityje:

- Nepakankamas paslaugų TŠP teikimas (trūksta informacijos, retų kalbų vertėjų, teisininkų ir kt.)
- Nepakankamas TŠP savanoriškas grąžimas
- Nepakankama specialistų, dirbančių TŠP grąžinimo srityje, kompetencija

3. PROGRAMOS TIKSLAI

Konkretus tikslas	1 - Prieglobstis

Trūkumai, nustatyti BEPS srityje aprašant pradinę padėtį, yra nurodyti ir nacionaliniuose strateginiuose bei planavimo dokumentuose. LMP Gairėse numatyti pagrindiniai migracijos politikos tikslai prieglobsčio srityje: įgyvendinti BEPS priemonės, gerinti prieglobsčio procedūras ir PP priėmimo bei apgyvendinimo sąlygas, stiprinti administracinius institucijų gebėjimus ir kt.

Dabartinės LRV programa numato tobulinti BEPS, pagrįstą teisingomis prieglobsčio nuostatomis bėgantiems nuo persekiojimo asmenims, gerinti prieglobsčio procedūras ir PP priėmimo bei apgyvendinimo sąlygas URC.

VRM yra pagrindinė institucija formuojant migracijos politiką, todėl VRM 2014–2016 m. strateginiame veiklos plane numato VSAT uždavinį – užtikrinti, kad Lietuvoje taikomos prieglobsčio procedūros atitiktų BEPS reikalavimus. Valstybės sienos apsaugos sistemos 2014–2020 plėtotės programoje yra numatyta, kad prašymų dėl prieglobsčio suteikimo priėmimo procedūros pasienyje turi būti tobulinamos įsigyjant Eurodac įrangą.

VRM 2014–2016 m. strateginiame veiklos plane MD numatytas uždavinys – derinti prieglobsčio Lietuvos Respublikoje procedūrą su ES reikalavimais, kylančiais iš BEPS teisinio režimo.

Nacionalinis biudžetas 2014–2016 m. numato skirti 260 000 EUR PP priimti, apgyvendinti ir išlaikyti URC, sveikatos priežiūrai ir išmokoms; 87 000 EUR – vertimams ir 129 000 EUR – teisinėms paslaugoms.

Siekiant sumažinti trūkumus ir sustiprinti visus BEPS aspektus, kaip nurodyta PMIF steigimo reglamento 3 straipsnyje, Lietuva numato įgyvendinti nacionalinius tikslus panaudodama PMIF finansavimą pagal žemiau išvardintus veiksmus.

Nacionalinis tikslas	1 - Priėmimas / prieglobstis

Pagrindiniai veiksmai nacionaliniam tikslui Nr. 1.1 pasiekti

1.1.1. PP apgyvendinimo sąlygų gerinimas. Dauguma PP yra apgyvendinami URC, kur gyvenimo sąlygos, ypač pažeidžiamiems asmenims, nėra pakankamai geros, todėl būtina gerinti priėmimo sąlygas ir jas toliau tobulinti pagal nustatytus ES reikalavimus.

Finansavimo prioritetai

- Esamo URC pastato, skirto PP, remontas
- Naujo pastato URC statyba

Tikslai

- Pagerinti ir padidinti apgyvendinimo pajėgumai

1.1.2. Sąlygų apklausoms atlikti ir prieglobsčio procedūroms vykdyti sukūrimas.

Kadangi URC nėra patalpų prieglobsčio procedūroms atlikti, svarbu sukurti tinkamas sąlygas, būtinas PP apklausoms ir kitoms susijusioms procedūroms atlikti.

Finansavimo prioritetai

- Naujo pastato URC statyba, įsigyjant visą įrangą, reikalingą prieglobsčio procedūroms vykdyti

Tikslai:

- Pagerinta prieglobsčio procedūrų kokybė ir greitis

1.1.3. Eurodac sistemos įsigijimas ir priežiūra. Siekiant užtikrinti tinkamą prieglobsčio procedūrų vykdymą, išorės sienų kontrolės punktuose ir Policijos departamento migracijos skyriuose reikalinga Eurodac įranga, skirta PP prašymų priėmimo procedūroms atlikti, o nacionalinės Eurodac sistemos prieigos punkto programinė ir techninė įranga turi būti atnaujinta.

Finansavimo prioritetai

- Eurodac įrangos įsigijimas ir nacionalinės Eurodac sistemos atnaujinimas

Tikslai

- Pagerintos prieglobsčio suteikimo procedūros

1.1.4. Paslaugų teikimas PP. Valstybės teikiamų paslaugų PP (apgyvendinimo, maitinimo, saugumo užtikrinimo, teisinių, vertimo ir kt.) prašymų suteikti prieglobstį nagrinėjimo laikotarpiu nepakanka užtikrinti tinkamą PP gyvenimo bei prieglobsčio suteikimo procedūrų kokybę, todėl PP turi būti suteikiamos papildomos paslaugos (teisinės, vertimo, transporto,

socialinės, psichologinės, medicininės ir kt.).

Finansavimo prioritetai

- Paslaugų teikimas PP

Tikslai

- Pagerintos priėmimo ir gyvenimo sąlygos

1.1.5. Specialistų, dirbančių prieglobsčio srityje, gebėjimų stiprinimas. Mokymai (užsienio kalbų kursai, darbas daugiakultūrinėje aplinkoje, prieglobsčio teikimo procedūrų mokymai ir kt.) skirti specialistams, dirbantiems prieglobsčio srityje (įskaitant pasienio apsaugos pareigūnus ir teisėjus), ir keitimasis gerosios praktikos patirtimi, taip pat naudojantis Europos prieglobsčio paramos biuro (EPPB) parengtomis priemonėmis.

Finansavimo prioritetai

- Specialistų mokymai

Tikslai

- Geriau apmokyto personalo dėka pagerinta priėmimo kokybė

Nacionalinis tikslas

2 - Vertinimas

Pagrindiniai veiksmai nacionaliniam tikslui Nr. 1.2 pasiekti

1.2.1. Sistemos apie kilmės šalį ir statistinių duomenų apie prieglobstį rinkimo tobulinimas. Siekiant užtikrinti objektyvų prieglobsčio prašymų vertinimą ir pagrįsti sprendimą oficialia, patikima ir naujausia informacija apie PP kilmės šalį, tokios informacijos rinkimas, apdorojimas ir prieiga institucijoms, vykdančioms PP apklausas ir priimančioms sprendimus dėl prieglobsčio suteikimo ar nesuteikimo, turi būti užtikrinta. Tam, kad nacionalinės prieglobsčio sistemos analizė būtų atliekama tinkamai ir laiku, būtina tobulinti statistinių duomenų rinkimo ir analizės sistemas įgyvendinant įsipareigojimus ES, ypač dėl Išankstinio įspėjimo ir pasirengimo sistemos (IIPS).

Finansavimo prioritetai

- Sistemos apie PP kilmės šalis išlaikymas, tvarkymas ir pažymų rengimas
- Duomenų rinkimo sistemos tobulinimas pagal EUROSTAT ir EPPB parengtus parametrus šiuo klausimu, įtraukiant ir IIPS patirtį

Tikslai

- Pagerinti gebėjimai rinkti bei platinti informaciją apie PP kilmės šalis
- Pagerinti gebėjimai rinkti ir skleisti duomenis bei statistinę informaciją apie prieglobsčio procedūras

1.2.2. Priėmimo sąlygų stebėseną. Siekiant gauti daugiau ir nuolat atnaujinamos informacijos apie galimus trūkumus ir pri(si)taikymą prie galimai esamų ar būsimų suvaržymų/apribojimų, būtina parengti nuolatinę stebėsenos ir kontrolės sistemą nacionalinėms PP priėmimo sąlygoms stebėti pasienio kontrolės punktuose ir URC, atsižvelgiant į nustatytus standartus ir pajėgumus.

Finansavimo prioritetai

- Nacionalinių priėmimo sąlygų stebėsenos sistemos sukūrimas

Tikslai

- Pagerintos priėmimo sąlygos, prieglobsčio procedūros

Nacionalinis tikslas

3 - Perkėlimas į Europos Sąjungą

Remiantis LMP Gairėmis, siekiant vykdyti (arba ne) perkėlimo į ES veiklas reikalingas politinio lygmens sprendimas. Lietuvos Respublikos Seimas turi patvirtinti Lietuvos oficialią poziciją dėl dalyvavimo perkėlimo į ES programose. Šiuo metu atliekamas tyrimas dėl perkėlimo ES viduje ir perkėlimo į ES iš trečiųjų šalių poveikio vertinimo, todėl politinės diskusijos pristabdytos. Kol kas Lietuva taip pat neturi teisinio mechanizmo tokioms veikloms įgyvendinti. Kadangi dalyvavimas perkėlimo į ES programose ir toliau remiasi valstybių narių pasirinkimu ir yra paremtas savanoriškumo principu, Lietuva laikosi nuomonės, kad šiuo metu nėra pasirengusi dalyvauti perkėlimo į ES veiklose, kaip išorės solidarumo priemonėje.

Konkretus tikslas

2 - Integracija / teisėta migracija

Trūkumai, nustatyti TŠP integracijos srityje aprašant pradinę padėtį, yra nurodyti ir nacionaliniuose strateginiuose bei planavimo dokumentuose. LMP Gairėse nustatyta, jog būtina sukurti sąlygas TŠP integracijai ir sudaryti galimybes dalyvauti integracijos programose. Be to, planuojama, kad TŠP integracijos koncepcija bus aiškiai išdėstyta Lietuvos teisės aktuose, bus skatinama visuomenės tolerancija Lietuvoje gyvenančių TŠP atžvilgiu, bus vykdoma nuolatinė imigracijos ir TŠP integracijos procesų stebėseną ir kt. Užsieniečių integracijos politikos įgyvendinimo veiksmų planas 2015–2017 m. nustato priemones, skirtas skatinti TŠP integraciją į Lietuvos visuomenės gyvenimą ir visuomenės toleranciją TŠP atžvilgiu, taip pat stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą TŠP integracijos srityje, vykdyti integracijos procesų stebėseną. Už Užsieniečių integracijos politikos įgyvendinimo veiksmų plano ir jo įgyvendinimo priemonių vykdymo koordinavimą atsakinga SADM.

SADM yra atsakinga už TŠP integracijos politikos formavimą. Vienas iš strateginių SADM tikslų yra užtikrinti socialiai pažeidžiamų gyventojų socialinę integraciją. Lietuvos valstybės parama prieglobstį gavusių TŠP integracijos srityje apima: valstybinės kalbos mokymą, švietimą, socialinę apsaugą, sveikatos priežiūrą, socialinę paramą, vaikų darželio mokesčių ir kt. Valstybės paramą ir priemones, skirtas tiesiogiai prieglobstį gavusių TŠP integracijai, įgyvendina PPC Rukloje, vėliau – Lietuvos savivaldybės. Siekiant užtikrinti ir patenkinti asmenų, gavusių prieglobstį, poreikius bei teikti labiau kompleksines paslaugas, PPC veiklų pobūdis turi būti išplėstas. Per 2014–2016 m. valstybės biudžetas numato skirti PPC 455 000 EUR TŠP integracijai.

Siekiant sumažinti trūkumus ir paskatinti TŠP integracijos veiksmingumą, kaip numatyta PMIF steigimo reglamento 3 straipsnyje, Lietuva numato įgyvendinti nacionalinius tikslus panaudodama PMIF lėšas pagal žemiau nurodytus veiksmus.

Nacionalinis tikslas	1 - Teisėta migracija

Lietuva nenumato įgyvendinti nacionalinio tikslo „Teisėta migracija“.

Nacionalinis tikslas	2 - Integracija

Pagrindiniai veiksmai siekiant įgyvendinti nacionalinį tikslą Nr. 2.1.

2.1.1. Lietuvos nacionalinės užsieniečių integracijos strategijos parengimas. Lietuvoje nėra strateginio dokumento, numatančio TŠP integracijos politikos tikslus, todėl PMIF lėšos bus skiriamos tokiai integracijos strategijai parengti.

Finansavimo prioritetai

- Parengti nacionalinę užsieniečių integracijos strategiją

Tikslai

- Patobulinta integracijos politika ir TŠP integracijos procesai

2.1.2. Paslaugų TŠP teikimas. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuva yra nedidelė šalis, ir į TŠP koncentraciją tam tikrose vietovėse, planuojama finansuoti integracijos centrus, teikiančius paslaugas (informavimo, socialines, psichologines, teisines, švietimo ir kt.). Ypatingas dėmesys bus skiriamas lietuvių kalbos mokymui ir ribotiems pasirengimo veiksams, kuriais palengvinamos TŠP galimybės įsilieti į darbo rinką. Siekiant užtikrinti kompleksinį ir išplėstą svarbių paslaugų teikimą, kai kurios PPC veiklos prieglobstį gavusiems TŠP (pvz., konsultavimas, profesinės lietuvių kalbos kursai, teisinė, psichologinė pagalba, asmeninių kompetencijų kėlimo užsiėmimai ir kt.) bus remiamos PMIF lėšomis.

Finansavimo prioritetai

- Paslaugų teikimas TŠP
- Paslaugų prieglobstį gavusiems TŠP teikimas PPC

Tikslai

- Pagerintos TŠP integracijos sąlygos

2.1.3. Tolerancijos skatinimas. Viena didžiausių problemų, trukdančių TŠP sėkmingai integruotis Lietuvoje, yra neigiamas gyventojų požiūris į juos. Todėl svarbu rengti žiniasklaidos kampanijas, bendrus renginius ir veiklas su TŠP bei vietos bendruomene, tokiu būdu skatinant toleranciją ir abipusį supratimą.

Finansavimo prioritetai

- Veiklų organizavimas skatinant toleranciją TŠP atžvilgiu

Tikslai

- Pagerinti santykiai tarp TŠP ir vietos bendruomenės

2.1.4. Integracijos politikos stebėseną. Siekiant užtikrinti sėkmingą integracijos priemonių

įgyvendinimą ir valdymą, turi būti vykdoma jų įgyvendinimo stebėseną.

Finansavimo prioritetai

- Studijų ir tyrimų vykdymas

Tikslai

- Pagerinta integracijos politika ir integracijos priemonės

2.1.5. Migracijos ir integracijos informacinė platforma. Siekiant užtikrinti, kad TŠP, institucijoms ir visuomenei skirta informacija būtų gaunama iš vieno šaltinio, bus kuriama bendradarbiavimo, koordinavimo ir ryšių sistema – migracijos ir integracijos informacinė platforma (internetu svetainė), kurioje bus viešai prieinama visa aktuali informacija apie BEPS, TŠP integraciją ir grąžinimą, susiję straipsniai, PMIF ir kt.

Finansavimo prioritetai

- Informacinės platformos sukūrimas ir priežiūra (internetu svetainė)

Tikslai

- Pagerintas bendradarbiavimas tarp įvairių suinteresuotų dalyvių TŠP prieglobsčio, integracijos ir grąžinimo srityse

2.1.6. Bendruomenių iniciatyvų skatinimas.

Nacionalinis tikslas	3 - Pajėgumai

Pagrindiniai veiksmai siekiant įgyvendinti nacionalinį tikslą Nr. 2.2.

2.2.1. Praktinis bendradarbiavimas ir gebėjimų stiprinimo priemonės. Siekiant padidinti integracijos priemonių veiksmingumą, būtina taikyti įvairias priemones specialistų, dirbančių TŠP integracijos ir teisėtos migracijos srityje, kompetencijai didinti ir kvalifikacijai kelti.

Finansavimo prioritetai

- Specialistų mokymai ir gerosios patirties mainai

Tikslai

Pagerinta specialistų kompetencija ir gebėjimai

Konkretus tikslas

3 - Gražinimas

Trūkumai, nustatyti TŠP gražinimo srityje aprašant pradinę padėtį, yra nurodyti ir nacionaliniuose strateginiuose bei planavimo dokumentuose. Vienas iš Lietuvos migracijos politikos tikslų yra gerinti migracijos procesų valdymą siekiant užtikrinti pusiausvyrą tarp Lietuvos tarptautinių įsipareigojimų žmogaus teisių ir laisvių srityje vykdymo bei nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos apsaugos, užkertant kelią neteisėtai migracijai. Svarbiausios kryptys tobulinant Lietuvos migracijos politikos procesus neteisėtos migracijos srityje yra veiksmingas neteisėtai šalyje esančių TŠP gražinimo ir readmisijos politikos įgyvendinimas, griežtai laikantis pagrindinių žmogaus teisių, savanoriško grįžimo skatinimas.

Dabartinės LRV programoje pabrėžiama bendros išorės sienos kontrolės politikos svarba siekiant sustiprinti kovą su nelegalia prekyba žmonėmis, suaktyvinti nelegalios migracijos prevenciją ir kontrolę, gerinti apgyvendinimo ir priėmimo sąlygas gražinamiems asmenims URC.

VRM yra pagrindinė institucija, koordinuojanti TŠP gražinimo procedūras, todėl VRM 2014–2016 m. strateginiame veiklos plane vienas prioritетinių uždavinių yra veiksmingesnė nelegalios migracijos kontrolė. Bus dedamos pastangos siekiant užtikrinti greitesnę ir veiksmingesnę nelegaliai atvykusių ir esančių šalyje TŠP identifikavimą, užtikrinti jų gražinimą ir išsiuntimą iš šalies, užtikrinti laikiną apgyvendinimą, išlaikymą ir priežiūrą. Iš nacionalinio biudžeto 2014–2016 m. laikotarpiui numatyta skirti 349 000 EUR TŠP apgyvendinimui, išlaikymui, sveikatos priežiūrai, vertimo ir teisinėms paslaugoms, ir gražinimo priemonėms URC. PD 2014–2016 m. planuoja skirti 104 000 EUR išsiuntimo iš šalies išlaidoms padengti (darbuotojų atlyginimams, patalpų priežiūrai, įrangai, tarnybiniams automobiliams ir kt.).

Trūkumams šalinti ir teisingoms bei efektyvioms gražinimo strategijoms stiprinti Lietuvoje, kurios prisideda prie kovos su neteisėta imigracija, pabrėžiant gražinimo procedūrų nuoseklumą ir tęstinumą, kaip numatyta PMIF steigimo reglamento 3 straipsnio nuostatomis, Lietuva įgyvendins nacionalinius tikslus panaudodama PMIF lėšas žemiau nurodytiems veiksmams finansuoti.

Nacionalinis tikslas

1 - Pagalbinės priemonės

Pagrindiniai veiksmai siekiant įgyvendinti nacionalinį tikslą Nr. 3.1.

3.1.1. Gražinamų TŠP apgyvendinimo sąlygų gerinimas. Neteisėtai Lietuvoje esantys asmenys po sulaikymo yra apgyvendinami URC, kur jie yra atskiriami nuo PP ir jiems yra taikomas griežtesnis režimas. Taip, kaip ir PP atveju, gyvenimo sąlygos URC gražinamiems TŠP yra nepakankamos.

Finansavimo prioritetai

- URC esančio pastato, skirto gražinamiems TŠP, remontas

Tikslai

- Pagerintos gražinamų TŠP gyvenimo sąlygos

3.1.2. Paslaugų teikimas gražinamiems TŠP. Saugiam TŠP gražinimui užtikrinti svarbu sudaryti jiems galimybes gauti paslaugas (maitinimo, teisines, vertimo, sveikatos priežiūros, psichologines ir kt.), skiriant ypatingą dėmesį numatytų gražinti pažeidžiamų asmenų poreikiams.

Finansavimo prioritetai

- Paslaugų teikimas gražinamiems TŠP

Tikslai

- Pagerintos gražinamų TŠP gyvenimo sąlygos

3.1.3. Gražinamų TŠP saugumo užtikrinimas. Nors URC priklauso VSAT ir atsakingi pareigūnai budi 24/7, TŠP ir NVO pabrėžia saugumo trūkumą. Todėl svarbu išanalizuoti padėtį, pateikti rekomendacijas ir jų įgyvendinimo praktikoje būdus, įskaitant įrangą, reikalingą TŠP saugumui URC užtikrinti, URC personalo mokymus ir bendras diskusijas.

Finansavimo prioritetai

- Tyrimų vykdymas, reikiamos įrangos įsigijimas, URC personalo mokymai

Tikslai

- Padidintas grąžinamų TŠP saugumas URC

3.1.4. Išsiuntimo operacijų stebėseną. Siekiant užtikrinti, kad nustatyti standartai ir procedūros būtų veiksmingai taikomi Lietuvoje vykdant neteisėtai esančių šalyje TŠP grąžinimą, laikantis pagrindinių teisių bei svarbiausių Bendrijos teisės principų, o taip pat ir tarptautinės teisės bei žmogaus teisių normų, TŠP išsiuntimo iš šalies operacijų stebėseną yra labai svarbi.

Finansavimo prioritetai

- Išsiuntimo operacijų vykdymo stebėseną

Tikslai

- Pagerintos grąžinimo procedūros ir užtikrintas TŠP išsiuntimo atitinkamų standartų taikymas

3.1.5. Specialistų, dirbančių TŠP grąžinimo srityje, gebėjimų stiprinimas. Būtina organizuoti kompetentingų institucijų bei organizacijų, dalyvaujančių TŠP grąžinimo srityje, specialistų mokymus (užsienio kalbų kursus, darbas daugiakultūrinėje aplinkoje, ES standartai TŠP grąžinimo procedūroms ir kt.), siekiant gerinti su grąžinimu susijusių procedūrų kokybę.

Finansavimo prioritetai

- Specialistų mokymai

Tikslai

- Apmokyto personalo dėka geriau atliekamos su grąžinimu susijusios procedūros

Nacionalinis tikslas

2 - Grąžinimo priemonės

Pagrindiniai veiksmai siekiant įgyvendinti nacionalinį tikslą Nr. 3.2

3.2.1. Savanoriškas grįžimas. Šiam nacionaliniam tikslui pasiekti pirmenybė turi būti teikiama savanoriškam grįžimui, o ne priverstiniam išsiuntimui iš šalies, taikant savanoriško grįžimo priemones (informavimą, konsultavimą, kelionės bilietų pirkimą, grynųjų pinigų išmokas, tranzito ir sutikimo pagalbą ir kt.), skiriant ypatingą dėmesį pažeidžiamų asmenų reikmėms.

Finansavimo prioritetai

- Savanoriško TŠP grįžimo priemonių vykdymas

Tikslai

- Padidintas savanoriško grįžimo atvejų taikymas

3.2.2. Reintegracija kilmės šalyje. Siekiant užkirsti kelią pasikartojančiai neteisėtai migracijai, pagalba reintegracijai (konsultacijos ir informacija apie galimybes kilmės šalyje, mokymai ir kt.) yra naudinga TŠP, kurie savo noru grįžta į kilmės šalį, padedant jiems įsikurti jų kilmės šalyje.

Finansavimo prioritetai

- Reintegracijos priemonių taikymas TŠP

Tikslai

- Užtikrinta TŠP reintegracija kilmės šalyse

3.2.3. Priverstinis grąžinimas. Išsiuntimas iš šalies dažnai būna reikalingas siekiant užkirsti kelią neteisėtai migracijai, todėl reikia taikyti priverstinio išsiuntimo iš šalies priemones (medicinos, dokumentų tvarkymo, būtinausių gyvenimo priemonių įsigijimas, konsultacijos, kelionės bilietų pirkimas, palydos organizavimas ir kitokia su grąžinimu susijusi veikla), skiriant ypatingą dėmesį pažeidžiamų asmenų poreikiams.

Finansavimo prioritetai

- Priverstinio TŠP grąžinimo priemonių taikymas

Tikslai

- Užtikrintas TŠP priverstinio grąžinimo organizavimas

Nacionalinis tikslas

3 - Bendradarbiavimas

Pagrindiniai veiksmai siekiant įgyvendinti nacionalinį tikslą Nr. 3.3.

3.3.1. Praktinis bendradarbiavimas ir gebėjimų stiprinimo priemonės. Siekiant užtikrinti bendrosios praktikos TŠP grąžinimo srityje formavimą ir nustatytų tarptautinių standartų vykdant TŠP grąžinimo operacijas laikymąsi, specialistų dirbančių grąžinimo srityje bendradarbiavimas (keičiantis informacija, gerąja praktika, dalyvaujant regioninėse konferencijose ir kt.) su atitinkamomis kitų ES šalių institucijomis yra būtinas.

Finansavimo prioritetai

- Specialistų mokymai ir gerosios patirties mainai

Tikslai

- Geriau vykdomos grąžinimo procedūros

Konkretus tikslas

4 - Solidarumas

Remiantis LMP Gairėmis, turi būti priimami politinio lygio sprendimai dėl tarptautinės apsaugos prašytojų ir/ar asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, perkėlimo (arba ne). Lietuvos Respublikos Seimas turi patvirtinti Lietuvos oficialią poziciją dėl dalyvavimo perkėlimo ES veiklose. Šiuo metu atliekamas tyrimas dėl perkėlimo ES viduje ir perkėlimo į ES iš trečiųjų šalių poveikio vertinimo, todėl politinės diskusijos pristabdytos. Kol kas Lietuva taip pat neturi teisinio mechanizmo tokioms veikloms įgyvendinti. Kadangi dalyvavimas perkėlimo veiklose ir toliau remiasi valstybių narių pasirinkimu ir paremtas savanoriškumo principu, Lietuva laikosi nuomonės, kad šiuo metu nėra pasirengusi dalyvauti perkėlimo veiklose, kaip solidarumo tarp valstybių narių priemonėje.

Nacionalinis tikslas

1 - Perkėlimas Europos Sąjungoje

PRELIMINARUS TVARKARAŠTIS

Konkretus tikslas	NT / KV	Pagrindinis veiksmas	Veiksmo pavadinimas	Planavimo etapo pradžia	Igyvendinimo etapo pradžia	Užbaigiamojo etapo pradžia
KT (konkretus tikslas)1 - Prieglobstis	NT1 - Priėmimas / prieglobstis	1	PP apgyvendinimo sąlygų gerinimas	2016	2016	2022
KT (konkretus tikslas)1 - Prieglobstis	NT1 - Priėmimas / prieglobstis	2	Sąlygų apklausoms atlikti ir prieglobsčio procedūroms vykdyti sukūrimas	2016	2016	2022
KT (konkretus tikslas)1 - Prieglobstis	NT1 - Priėmimas / prieglobstis	3	Paslaugų teikimas PP	2015	2015	2023
KT (konkretus tikslas)1 - Prieglobstis	NT2 - Vertinimas	1	Sistemos apie kilmės šalis ir statistinių duomenų apie prieglobstį rinkimo tobulinimas	2016	2016	2023
KT (konkretus tikslas)1 - Prieglobstis	NT2 - Vertinimas	2	Priėmimo sąlygų stebėseną	2016	2016	2022
KT (konkretus tikslas)2 - Integracija / teisėta migracija	NT2 - Integracija	1	Lietuvos nacionalinės užsieniečių integracijos strategijos parengimas	2015	2016	2017
KT (konkretus tikslas)2 - Integracija / teisėta migracija	NT2 - Integracija	2	Paslaugų TŠP teikimas	2015	2015	2023
KT (konkretus tikslas)2 - Integracija / teisėta migracija	NT2 - Integracija	3	Integracijos politikos stebėseną	2016	2017	2018
KT (konkretus tikslas)2 - Integracija / teisėta migracija	NT3 - Pajėgumai	1	Praktinis bendradarbiavimas ir gebėjimų stiprinimo priemonės	2016	2017	2022
KT (konkretus tikslas)3 - Gražinimas	NT1 - Pagalbinės priemonės	1	Gražinamų TŠP apgyvendinimo sąlygų gerinimas	2016	2016	2022
KT (konkretus tikslas)3 - Gražinimas	NT1 - Pagalbinės priemonės	2	Paslaugų teikimas gražinamiems TŠP	2015	2015	2023
KT (konkretus tikslas)3 - Gražinimas	NT1 - Pagalbinės priemonės	3	Specialistų, dirbančių TŠP gražinimo srityje, gebėjimų stiprinimas	2016	2017	2022
KT (konkretus tikslas)3 - Gražinimas	NT2 - Gražinimo priemonės	1	Savanoriškas grįžimas	2015	2015	2023
KT (konkretus tikslas)3 - Gražinimas	NT2 - Gražinimo priemonės	2	Reintegracija kilmės šalyje	2015	2015	2023
KT (konkretus tikslas)3 - Gražinimas	NT2 - Gražinimo priemonės	3	Priverstinis gražinimas	2015	2015	2023
KT (konkretus tikslas)3 - Gražinimas	NT3 - Bendradarbiavimas	1	Praktinis bendradarbiavimas ir gebėjimų stiprinimo priemonės	2016	2017	2022

4. YPATINGI ATVEJAI

4.1. Perkėlimas į Europos Sąjungą

Į Europos Sąjungą perkeltinų asmenų skaičiaus pagrindimas

2015 m. liepos 20 d. Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvadų dėl 20 000 asmenų, kuriems akivaizdžiai reikia tarptautinės apsaugos, perkėlimo į ES taikant daugiašales ir nacionalines programas įgyvendinimas.

Europos Komisijos 2017 m. rugsėjo 27 d. *Rekomendacijos dėl veiksmingų teisėtų atvykimo į Europą būdų užtikrinimo (Commission Recommendation on enhancing legal pathways for persons in need of international protection (C(2017) 6504)* įgyvendinimas, t. y. planuojamas Sirijos pabėgėlių perkėlimas iš Turkijos Respublikos.

In the context of the 2018-2020 pledging exercise, Lithuania pledges to resettle 36 persons who will be admitted from Turkey from 9.12.2017. Lithuania will resettle as soon as possible in 2017-2018 [remaining 38 persons from the total number of the pledge of 70 persons] already included in and to be financed under the 2016-2017 resettlement exercise (Council conclusions of 20 July 2015).

Įsipareigojimų planas

Pažeidžiamos grupės ir bendrieji Sąjungos perkėlimo į Europos Sąjungą prioritetai (10 000 EUR fiksuotoji suma už vieną į Europos Sąjungą perkeltą asmenį)	2014-2015	2016-2017	2018-2020
Irako pabėgėliai Turkijoje		70	
Sirijos pabėgėliai regione			36
Iš viso Sąjungos prioritetų		70	36
Bendra suma		70	36

4.2. Perdavimas ir perkėlimas Europos Sąjungoje

	Iš	I	2014-2015	2016-2017	2018-2020
Perdavimas		Lietuva	0		
Perkėlimas Europos Sąjungoje (2015/1523)	Graikija	Lietuva		102	
Perkėlimas Europos Sąjungoje (2015/1523)	Italija	Lietuva		153	
Perkėlimas Europos Sąjungoje (2015/1601)	Graikija	Lietuva	0	547	
Perkėlimas Europos Sąjungoje (2015/1601)	Italija	Lietuva		169	

4.3. Priėmimas iš Turkijos (Tarybos sprendimas (ES) 2016/1754)

Įsipareigojimų planas: asmenų, priimtinių iš Turkijos per įsipareigojimų laikotarpį, skaičius

	2014-2015	2016-2017	2018-2020
Priėmimas		0	

5. BENDRIEJI RODIKLIAI IR KONKREČIOS PROGRAMOS RODIKLIAI

Konkretus tikslas		1 - Prieglobstis			
Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė reikšmė	Siektina reikšmė	Duomenų šaltinis	
C1 - Tikslinei grupei priklausančių asmenų, kuriems teikiama parama vykdamas iš šio fondo remiamus projektus priėmimo ir prieglobsčio sistemų srityje, skaičius	Skaičius	0,00	800,00	Projektų ataskaitos	
C2.1 - Naujos priėmimo ir apgyvendinimo infrastruktūros, sukurtos laikantis ES acquis nustatytų būtiniausių reikalavimų, taikomų priėmimo sąlygoms, ir esamos priėmimo ir apgyvendinimo infrastruktūros, patobulintos vykdamas fondo lėšomis remiamus projektus, laikantis tų pačių reikalavimų, pajėgumai (t. y. vietų skaičius)	Skaičius	0,00	108,00	Projektų ataskaitos	
C2.2 - Bendrų priėmimo ir apgyvendinimo pajėgumų procentinė dalis	%	0,00	100,00	Projektų ataskaitos	
C3.1 - Asmenų, teikiant fondo paramą išklausių mokymus prieglobsčio srities temomis, skaičius	Skaičius	0,00	190,00	Projektų ataskaitos	
C3.2 - Skaičius, išreikštas bendro mokymus šiomis temomis išklausių asmenų skaičiaus procentine dalimi	%	0,00	40,00	Projektų ataskaitos	
C4 - Informacijos apie kilmės valstybę produktų ir faktų nustatymo misijų, surengtų teikiant fondo paramą, skaičius	Skaičius	0,00	100,00	Projektų ataskaitos	
C5 - Iš šio fondo remiamų projektų, skirtų valstybių narių prieglobsčio politikai formuoti, stebėti ir vertinti, skaičius	Skaičius	0,00	1,00	Projektų ataskaitos	
C6 - Asmenų, perkeltų į Europos Sąjungą teikiant paramą iš šio fondo, skaičius	Skaičius	0,00	0,00	Institucija, atsakinga už asmenų perkėlimą į Europos Sąjungą	

Konkretus tikslas		2 - Integracija / teisėta migracija			
Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė reikšmė	Siektina reikšmė	Duomenų šaltinis	
C1 - Tikslinei grupei priklausančių asmenų, dalyvavusių iš šio fondo remiamose iki išvykimo taikomose priemonėse, skaičius	Skaičius	0,00	0,00	Projektų ataskaitos	
C2 - Tikslinei grupei priklausančių asmenų, kuriems iš šio fondo buvo suteikta parama taikant integracijos priemones, vykdomas įgyvendinant nacionalines, vietos ir regionines strategijas	Skaičius	0,00	2 200,00	Projektų ataskaitos	
C3 - Įgyvendinus iš šio fondo remiamas priemones parengtų vietos, regioninių ir nacionalinių politikos programų / priemonių, skirtų trečiųjų šalių piliečių integracijai ir apimančių pilietinę visuomenę, migrantų bendruomenes bei visus kitus suinteresuotuosius subjektus, skaičius	Skaičius	0,00	4,00	Projektų ataskaitos	
C4 - Iš šio fondo remiamų bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis narėmis projektų, skirtų trečiųjų šalių piliečių integracijai, skaičius	Skaičius	0,00	2,00	Projektų ataskaitos	
C5 - Iš šio fondo remiamų projektų, skirtų valstybių narių integravimo srities politikai formuoti, stebėti ir vertinti, skaičius	Skaičius	0,00	1,00	Projektų ataskaitos	

Konkretus tikslas		3 - Gražinimas			
Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė reikšmė	Siektina reikšmė	Duomenų šaltinis	
C1 - Asmenų, teikiant fondo paramą išklausių mokymus gražinimo temomis, skaičius	Skaičius	0,00	100,00	Projektų ataskaitos	
C2 - Grįžusių asmenų, gavusių iš fondo bendrai finansuotą reintegracijos pagalbą prieš grįžimą arba po jo, skaičius	Skaičius	0,00	120,00	Projektų ataskaitos	
C3 - Grįžusių asmenų, kurių gražinimas buvo bendrai finansuotas iš fondo, ir savanoriškai grįžusių asmenų skaičius	Skaičius	0,00	350,00	Projektų ataskaitos	
C4 - Grįžusių asmenų, kurių gražinimas buvo bendrai finansuotas iš fondo, ir išsiųstų asmenų skaičius	Skaičius	0,00	1 500,00	Projektų ataskaitos	
C5 - Stebimų išsiuntimo operacijų, bendrai finansuojamų iš fondo, skaičius	Skaičius	0,00	80,00	Projektų ataskaitos	
C6 - Fondo lėšomis remiamų projektų, skirtų valstybių narių gražinimo srities politikai plėtoti, stebėti ir vertinti, skaičius	Skaičius	0,00	0,00	Projektų ataskaitos	

Konkretus tikslas		4 - Solidarumas			
Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė reikšmė	Siektina reikšmė	Duomenų šaltinis	
C1 - Asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, teikiant paramą iš šio fondo perduotų iš vienos valstybės narės į kitą, skaičius.	Skaičius	0,00	0,00	Institucija, atsakinga už perkėlimą	
C2 - Iš šio fondo remiamų bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis narėmis projektų, skirtų skatinti solidarumą ir atsakomybės pasidalijimą tarp valstybių narių, skaičius	Skaičius	0,00	0,00	Projektų ataskaitos	

6. VALSTYBĖS NARĖS PROGRAMOS RENGIMO IR ĮGYVENDINIMO PLANAS

6.1. Partnerių dalyvavimas rengiant programą

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM), siekdama tinkamai pasiruošti 2014–2020 m. laikotarpiu administruoti PMIF 2014–2020 m. nacionalinę programą (NP), sudarė PMIF NP rengimo darbo grupę. Dirbant kartu su kompetentingais partneriais yra lengviau apibendrinti esamą padėtį, nustatyti spragas, poreikius, pagrindinius prioritetus. Darbo grupės sudėtis, kurią sudaro įvairių valstybės institucijų, NVO, tarptautinių organizacijų atstovai, patvirtinta Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu. Darbo grupė atsakinga už pasirengimą politiniam dialogui su Europos Komisija bei už nacionalinių tikslų ir veiksmų, kurie būtų finansuojami PMIF NP lėšomis, identifikavimą.

Darbo grupė pateikė siūlymus SADM dėl PMIF nacionalinių tikslų ir veiksmų. Apibendrinus gautą informaciją, PMIF remtinų veiksmų gana daug. SADM sudarė suvestinę, apibendrinančią iš darbo grupės visą gautą informaciją, kuri buvo panaudota ruošiantis politiniam dialogui su Europos Komisija dėl nustatytų Lietuvai siūlomų finansuoti PMIF lėšomis prioritetų.

6.2. Stebėsenos komitetas

Stebėsenos komitetas vaidina svarbų vaidmenį Lietuvos PMIF valdymo ir kontrolės sistemoje: teikia rekomendacijas atsakingai institucijai dėl projektų finansavimo, vertina išorinio vertinimo ataskaitas, įgyvendinimo ir galutinės ataskaitas, o taip pat ir mokėjimų prašymus Europos Komisijai bei PMIF NP pakeitimus prieš pateikiant juos Europos Komisijai, ir kt. Visos Stebėsenos komiteto funkcijos ir atsakomybės yra aprašytos Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinančių PMIF NP, taisyklėse, kurios yra patvirtintos Socialinės apsaugos ministro įsakymu, jo darbo reglamente, kurį savo pirmajame posėdyje patvirtina Stebėsenos komiteto nariai, ir kituose teisės aktuose. Stebėsenos komitetas gauna visą reikiamą informaciją rekomendacijoms atsakingai institucijai suformuluoti, laikantis teisės aktuose, nurodytuose šiame skyriuje, nustatytų procedūrų. Stebėsenos komitetą sudaro atstovai iš kompetentingų valdžios institucijų, NVO ir kt. Kiekviena institucija/organizacija deleguoja po 2 narius į Stebėsenos komitetą: vieną tikrąjį narį, vieną pakaitinį.

6.3. Bendra stebėsenos ir vertinimo sistema

Bendroji PMIF NP stebėsenos ir vertinimo sistema yra nustatyta teisės aktais.

Duomenų ir rodiklių stebėsenos bei rinkimo tvarka yra nustatyti teisės aktuose, t. y. paraiškoje, projekto sutartyje, taip pat ir mokėjimų prašymuose, kuriuos pildo projekto vykdytojas ir teikia įgaliotajai institucijai (II). II atlieka tiesioginę projektų įgyvendinimo stebėseną (tikrina dokumentaciją, vykdo patikras vietose ir kt.). Rodiklių ir lėšų panaudojimo stebėseną vykdoma fiksuojant duomenis kompiuterinėje sistemoje (naudojant excell, taip pat buhalterinės apskaitos programas). Atsakinga institucija yra atsakinga už NP duomenų ir rodiklių agregavimą PMIF NP lygmeniu. Stebėsenos komitetas (SK) yra įtraukiamas į NP stebėseną įgyvendinimo metu. Susitikimai su II ir SK posėdžiai (prireikus kviečiant išorės ekspertus) organizuojami projektų ir NP įgyvendinimo stebėsenos klausimais, dėl sprendimų priėmimo PMIF NP keitimo atveju ir dėl NP kokybės tobulinimo NP įgyvendinimo laikotarpiu. NP įgyvendinimo vertinimą atliks nepriklausomi vertintojai, kurių pateiktas vertinimo ataskaitas analizuos SK ir kurios bus skelbiamos atsakingos institucijos interneto

svetainėje (jei jose nebus informacijos, susijusios su asmens duomenų apsauga ar kitais saugumo reikalavimais).

6.4. Partnerių dalyvavimas įgyvendinant, stebint ir vertinant nacionalinę programą

Vienas iš sėkmingo PMIF NP įgyvendinimo aspektų yra atvira partnerystė visuose PMIF NP įgyvendinimo etapuose. Pagrindinis siekiamas tikslas yra sėkmingi ilgalaikiai ryšiai su partneriais (valdžios institucijomis, NVO ir kt.), projektų vykdytojais bei tikslinės grupės atstovais, savanoriškas bendradarbiavimas ir apsikeitimas gerąja patirtimi.

Partnerystės principo užtikrinimas yra vienas esminių Lietuvos PMIF administravimo principų. Partnerystės principas pradėtas integruoti į visus PMIF įgyvendinimo etapus. Dėl partnerystės principo taikymo PMIF NP rengimo etape žr. 6.1 dalį.

PMIF NP įgyvendinimo ir priežiūros etapuose partnerystės principas užtikrinamas per SK veiklą (žr. 6.2 dalį).

Siekiant užtikrinti informacijos gavimą iš vieno šaltinio tiek TŠP, tiek PMIF veikloje dalyvaujančioms institucijoms bei visuomenei, bus sukurta Migracijos ir integracijos informacinė platforma (internetu svetainė), kuri apims ir skatins partnerystę bei padės lengviau užmegzti veiksmingą dialogą tarp kompetentingų valstybinių ir mokslo institucijų, NVO ir kitų suinteresuotų dalyvių, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvauja įvairiose migracijos srityse (BEPS, TŠP integracijos, grąžinimo).

6.5. Informavimas ir viešinimas

Metodai ir mechanizmai, kurie turėtų būti naudojami viešinant PMIF NP, yra skirti informuoti potencialius pareiškėjus apie PMIF NP teikiamas galimybes, taip pat ir apie ES bendradarbiavimo su Lietuva vaidmenį teikiant paramą ir tokios paramos rezultatus.

Atsakinga institucija savo internetu svetainėje užtikrins, kad būtų prieinama informacija apie PMIF NP, užtikrins PMIF NP įgyvendinimo skaidrumą ir paskelbs PMIF NP remiamų veiksmų sąrašą.

Informavimas ir viešinimas įgyvendinami dviem lygiais. Atsakinga institucija yra atsakinga už informavimo ir viešinimo priemones programos lygmeniu: tvirtina metinius komunikacijų planus, teikia informaciją apie PMIF NP įgyvendinimą institucijoms, Stebėsenos komitetui, pareiškėjams, projekto vykdytojams, visuomenei ir kt. Įgaliotoji institucija ir projekto vykdytojai yra atsakingi už informavimo ir viešinimo priemones projekto lygmeniu. Įgaliotoji institucija organizuoja ir įgyvendina veiklas, susijusias su pareiškėjų, projektų vykdytojų, visuomenės informavimu ir viešiniu. Projektų vykdytojai taip pat vykdo informavimo ir viešinimo veiklas naudodami plakatus, kitą informacinę medžiagą, publikacijas, straipsnius spaudoje ir kt. Visos informavimo ir viešinimo priemonės turi būti pažymėtos ES emblema ir su nuoroda į ES finansavimą bei kitus privalomus ženklus.

6.6. Koordinavimas su kitomis priemonėmis ir jų papildomumas

Pagrindinis instrumentas, numatytas užtikrinti PMIF suderinamumą su kitais finansiniais instrumentais, yra Stebėsenos komitetas, kurio užduotis yra dalyvauti vykdamas PMIF NP stebėseną. Suderinamumas su kitais ES instrumentais bus vykdomas per bendradarbiavimą su atitinkamomis institucijomis, atsakingomis už Europos socialinio fondo (ESF), Europos regioninės plėtros fondo ir Vidaus saugumo fondo (VSF) įgyvendinimą. Planuojama į PMIF Stebėsenos komitetą nario ar stebėtojų teisėmis įtraukti taip pat ir atstovus iš institucijų, atsakingų už ESF ir VSF įgyvendinimą bei kompetentingus partnerius, įgyvendinančius veiklas atitinkamose srityse pagal numatytus finansinius mechanizmus.

Dvigubo finansavimo prevencijos ir kontrolės užtikrinimas 2014–2020 m. laikotarpiu bus integruotas į atitinkamas PMIF planavimo ir įgyvendinimo sistemos dalis.

Pažymėtina, kad taip pat numatoma stebėti PMIF papildomumą su atitinkamomis nacionalinėmis strateginėmis programomis, kurios yra finansuojamos iš nacionalinio biudžeto.

Rengiant PMIF NP, buvo atsižvelgiama į ankstesnių laikotarpių EPF, EIF ir GF įgyvendinimo pasiekimus Lietuvoje, svarbiausias pamokas ir gerąją praktiką. Kadangi bus įgyvendinami TŠP grąžinimo ir reintegracijos veiksmai, su trečiosiomis šalimis susijusios priemonės, remiamos PMIF, turėtų būti patvirtintos užtikrinant sąveiką ir suderinamumą su ES politika ir finansiniais instrumentais trečiosiose šalyse. Priemonėmis neturėtų būti siekiama remti veiksmus, kurie yra tiesiogiai orientuoti į vystymąsi, ir jie, kai tinkama, turėtų papildyti pagal išorės pagalbos priemones teikiamą finansinę paramą.

6.7. Paramos gavėjai

6.7.1. Pagrindinių penkių programos paramos gavėjų rūšių sąrašas

Valstybinės/federalinės institucijos; NVO; tarptautinės viešosios įstaigos; Nacionalinis Raudonasis kryžius; švietimo/mokslo organizacijos.

6.7.2. Tiesioginis sutarties sudarymas (jei tinkama)

Atsakinga institucija tam tikrais atvejais skirs paramą tiesiogiai arba skelbs ribotus kvietimus teikti paraiškas, nes kai kurie PMIF remiami konkretūs tikslai gali būti įgyvendinti tik atitinkamos valstybės institucijos, kurioms tokias funkcijas vykdyti numato nacionaliniai teisės aktai ir jos toje srityje turi tam tikrą monopolį. Tokiu atveju nebus skelbiami vieši kvietimai teikti paraiškas. PMIF NP nurodyti finansuoti veiksmai atrinkti atsižvelgiant į nacionalinius strateginio planavimo dokumentus, t. y. projektų vykdytojų strateginius veiklos planus. Valstybinio planavimo atveju projektus įgyvendins:

- URC, VSAT, MD ir PD (KT1 BEPS)
- PPC (KT2 Integracija)
- VSAT, MD ir PD (KT3 Grąžinimas)

Su institucijomis atrinktų projektų įgyvendinimui bus pasirašytos projektų sutartys.

7. PROGRAMOS FINANSAVIMO PLANAS

1 lentelė. PMIF finansavimo planas

Konkretus tikslas / nacionalinis tikslas / konkretus veiksmas	Iš viso
KT (konkretus tikslas)1.NT1 Priėmimas / prieglobstis	2 650 530,00
KT (konkretus tikslas)1.NT2 Vertinimas	231 372,00
KT (konkretus tikslas)1.NT3 Perkėlimas į Europos Sąjungą	
IŠ VISO KT (konkretus tikslas)1 Prieglobstis	2 881 902,00
KT (konkretus tikslas)2.NT1 Teisėta migracija	
KT (konkretus tikslas)2.NT2 Integracija	3 669 605,00
KT (konkretus tikslas)2.NT3 Pajėgumai	130 350,00
IŠ VISO KT (konkretus tikslas)2 Integracija / teisėta migracija	3 799 955,00
KT (konkretus tikslas)3.NT1 Pagalbinės priemonės	854 320,00
KT (konkretus tikslas)3.NT2 Gražinimo priemonės	1 479 698,00
KT (konkretus tikslas)3.NT3 Bendradarbiavimas	76 030,00
IŠ VISO KT (konkretus tikslas)3 Gražinimas	2 410 048,00
KT (konkretus tikslas)4.NT1 Perkėlimas Europos Sąjungoje	
IŠ VISO KT (konkretus tikslas)4 Solidarumas	0,00
Techninė parama	1 587 358,00
IŠ VISO: ypatingi atvejai	6 886 000,00
IŠ VISO	17 565 263,00

2 lentelė. Įsipareigojimai dėl ypatingų atvejų

Įsipareigojimai dėl ypatingų atvejų	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Iš viso
Bendras į Europos Sąjungą perkeltų asmenų skaičius			350 000,00	350 000,00	120 000,00	120 000,00	120 000,00	1 060 000,00
Iš viso perkeltų asmenų Europos Sąjungoje (2015/1523)			765 000,00	765 000,00				1 530 000,00
Iš viso perkeltų asmenų Europos Sąjungoje (2015/1601)	0,00	0,00	2 148 000,00	2 148 000,00				4 296 000,00
Perkėlimas į VN. Iš viso								0,00
Bendras perkeltų asmenų skaičius	0,00	0,00						0,00
Priėmimas iš Turkijos (Tarybos sprendimas (ES) 2016/1754), iš viso			0,00	0,00				0,00
IŠ VISO	0,00	0,00	3 263 000,00	3 263 000,00	120 000,00	120 000,00	120 000,00	6 886 000,00

3 lentelė. Bendra metinė ES įsipareigojimų suma (EUR)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	IŠ VISO
Prieglobstis ir solidarumas	445 385,14	581 681,00	6 774 398,00	803 867,96	769 170,96	541 729,96	645 347,98	10 561 581,00
Integracija ir gražinimas	806 817,86	806 816,00	868 258,00	1 790 787,03	929 989,03	805 864,03	995 150,05	7 003 682,00
IŠ VISO	1 252 203,00	1 388 497,00	7 642 656,00	2 594 654,99	1 699 159,99	1 347 593,99	1 640 498,03	17 565 263,00

Bet kokio nukrypimo nuo mažiausios dalies, nustatytos specialiuosiuose reglamentuose, pagrindimas.

DOKUMENTAI

Dokumento pavadinimas	Dokumento rūšis	Dokumento data	Vietinė nuoroda	Komisijos nuoroda	Rinkmenos	Išsiuntimo data	Išsiuntė

NAUJAUSI PATVIRTINIMO REZULTATAI

Svarba	Kodas	Pranešimas
Informacija		Programos versija patvirtinta.
Dėmesio!	2.15	Versijoje (po pirmos versijos) reikia nurodyti naują EK sprendimą. Reikia nurodyti naują EK sprendimą, kai EK sprendimui skirti laukai keičiami / pridedami / pašalinami. Tai yra visi laukai, išskyrus laukus naudojamus institucijų skirsnyje ir valdymo ir kontrolės sistemos lauke. Finansavimo plane konkretaus tikslo sumos gali būti keičiamos be naujo EK sprendimo, kol nekeičiama visa konkretaus tikslo suma.
Dėmesio!	2.38	Relocation (2015/1601) atveju 2016 laikotarpiu bendras pareiškėjų skaičius (iš Italija į Lietuvą) 169 turėtų būti lygus reglamentu nustatyti kvotai.
Dėmesio!	2.38	Relocation (2015/1601) atveju 2016 laikotarpiu bendras pareiškėjų skaičius (iš Italija į Lietuvą) 169 turėtų būti lygus reglamentu nustatyti kvotai.